

noget Uretfærdigt, som Klassepolitik, der skal kastes bort af Hensyn til Dette eller Hint, vil Strømmen vove os over Hovedet, og saa vil Landbobevægelsen sætte andre Kræfter herind, der ere i Stand til at udføre det, der er nødvendigt for Landbruget i dette Øieblik. Hermed skal jeg slutte, idet jeg beder det høie Thing undskyldte, om jeg skulde have talt for længe.

G. F. Varsen: Jeg skal selvfølgelig ikke i dette Øieblik optage det interessante Spørgsmaal, der er kommet frem netop nu, den Debat, som det ærede Medlem for Aarhus Amts 1ste Valgkreds (Bjørnback) har ført med det ærede Medlem for Kjøbenhavns 5te Valgkreds (P. Holm) om Forholdet mellem Demokratiet, og hvad man maaste kunde kalde Landbrugspartiet — saaledes forekom det mig det blev antydet. Det er et Spørgsmaal, jeg jo maa betragte som mig uvedkommende, men den ærede sidste Talers Udtalelser havde tillige en noget almindeligere Karakter. De vare saa mærkelige, at jeg tror dog at burde tage noget Hensyn til dem med det Samme. De forekomme mig at være noget af det Mærkeligste, vi have haft den Fornøielse at høre her i disse Dage, der jo have leveret mange mærkelige Ting. Det var ganske interessant at høre den Fremstilling, han antydede eller gav et Bids af med Hensyn til Danmarks Landbrugshistorie fra — jeg veed ikke, hvor mange hundrede Aar tilbage hans Bemærkninger gjaldt (Berg: Fra 48.) Nei, De gif meget længer tilbage, de vare holdte ganske almindelige. Den danske Landbrugshistorie maa jeg tilstaa er mig naturligvis ikke nærmere bekendt. Derimod er det danske Landbrugs Lovgivnings Historie mig ikke aldeles ubekendt, og med Hensyn til den maa jeg rigtig nok sige, at de Udtalelser, der kom frem, have forbauset mig i hoi Grad, om, at der Intet skulde være gjort for det danske Landbrug gennem Lovgivningsmagten. Saavidt jeg kjender den danske økonomiske Lovgivning, har den ikke bestjæftiget sig med noget som helst Thema, med nogen Opgave saa flittigt, ikke blot fra Aarhundrede til Aarhundrede, men fra Marti til Marti, som netop det danske Landbrug. (Bust: Det er jo meget naturligt!) Ja, det er ganske naturligt, det er fuldkommen i sin Orden, og det vilde være høist mærkeligt, det vilde navnlig være mærkeligt, om det ikke var stet i den Periode, da Landmændene have haft saa stor Indflydelse, som de have haft paa Lovgivningsmagten siden 1848. Men jeg tror heller ikke, at man skal være ængstelig i den Henseende. Naar man gjenemgaar Lovgivningen siden den Tid,

vil man finde, at det er gaaet akkurat i denne Periode som i den foregaaende, som i det forrige Aarhundrede og i Begyndelsen af dette Aarhundrede; det er det danske Landbrug, som uundgaaelig har bestjæftiget Lovgivningsmagten mere end nogen som helst anden Sag. Vaade den almindelige Lovgivning og Finantslovgivningen — Alt har bestjæftiget sig dermed paa forskjellig Maade. Jeg tror, man maa være meget ukyndig i den Materie, man taler om, for at kunne debitere en saadan Aaastand, som her er kommen frem. Jeg anser den for at være aldeles forfeilet, men dertil knyttede sig endnu mærkeligere Udtalelser om det danske Landbrug. Jeg forstaaer ikke rettere, end at det ærede Medlem stet ikke kan have været her i Salen i disse Dage, naar han talte om det danske Landbrug som saa taust, at det aldeles ikke kunde komme til Orde. Det danske Landbrug kunde stet ikke komme til at udtale sig! Gud veed, i hvor lange Perioder det ikke har kunnet det. Jeg maa i hvert Fald tro at det ærede Medlem ikke har været til Stede den Gang det ærede Medlem for Kjøbenhavns Amts 5te Valgkreds (Holstein-Ledreborg) talte i Dag (En Stemme: Jo!). Det var mærkeligt; thi da lode Udtalelserne mere saaledes, at de Gæster, der havde Noget at sige i denne Sag, var Landbrugere, og vi Andre kunne tie stille, vi forstode os ikke paa det, havde ingen Begreb. Det var egentlig den Udtalelse vi fik fra den Side; vi manglede Begreb til at tale med herom. Det ligger i, at det ærede Medlem der, ligesaavel som det ærede Medlem her, opfatter denne Sag uden videre som en Landbrugs Sag, der ikke kommer os Andre ved. Men at de skulde have tiet stille, kan jeg ikke tro; thi jeg har været til Stede her ved disse Forhandlinger, og jeg har ikke hørt, tror jeg — indtil nu sent i Aften — andre Medlemmer udtale sig end Landbrugere. Det Hovedthema, der her er blevet diskuteret i disse Dage, har været Spørgsmaalet om, hvad der var de Herrer fordelagtigt, om det var dem fordelagtigt at vedblive at producere Natursmør, eller om det ikke skulde være fordelagtigere at producere Kunstsmør, og det er de fuldkommen berettigede til, det er et meget vigtigt Spørgsmaal at diskutere, men Taushed synes jeg ikke man kan kalde det Standpunkt, de have indtaget. At de ikke skulde have udtalt deres Krav ved denne Leilighed som ved alle andre, er ikke saa. De Herrer Landbrugere have ved denne Leilighed aabnet Munden ganske høit, og det er os Andre, der ere i den Situation, at man, som sagt, næppe har maattet faae Ordet, og naar vi faae det,